

Рейтинговий звіт MSTO 001-024 short про оновлення кредитного рейтингу

Об'єкт рейтингування:	АТ «МІСТО БАНК»
Тип рейтингу:	довгостроковий кредитний рейтинг за Національною рейтинговою шкалою
Рейтингова дія:	оновлення
Дата визначення рейтингу:	09.08.2007 р.
Дата оновлення рейтингу:	26.03.2019 р.
Кредитний рейтинг:	uaBB
Прогноз рейтингу:	в розвитку

Наданий у результаті рейтингового аналізу кредитний рейтинг визначено за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери **ua** у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику та призначена для використання емітентами цінних паперів, позичальниками, фінансовими установами, посередниками та інвесторами на фінансовому ринку України.

Для проведення процедури оновлення кредитного рейтингу агентство «Кредит-Рейтинг» використовувало фінансову звітність АТ «МІСТО БАНК» за 2017–2018 рр., а також внутрішню інформацію, надану Банком у ході рейтингового процесу.

Кредитний рейтинг ґрунтується на інформації, що надана самим об'єктом рейтингової оцінки, а також на іншій інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною. Рівень кредитного рейтингу залежить від якості, однорідності та повноти інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства. Було проаналізовано інформацію стосовно усіх істотних аспектів діяльності банку. Дані балансу та звіту про фінансові результати наведено у Додатках до цього рейтингового звіту.

Рейтингове агентство не проводить аудиторської перевірки наданої клієнтом інформації.

Положення звіту щодо тенденцій розвитку ринків, на яких працює клієнт, та ризиків, притаманних цим ринкам, ґрунтуються на ринкових умовах і чинниках, що діяли на момент написання звіту.

Рейтинговий звіт не є рекомендацією щодо купівлі або продажу цінних паперів. ТОВ «Кредит-Рейтинг» не несе відповідальності за результати кредитних, інвестиційних або господарських рішень третіх осіб, прийнятих виключно на основі інформації звіту.

Деякі кількісні дані, що аналізуються у звіті, наведені після відповідного округлення. У зв'язку з цим, значення певних показників, які наводяться в звіті більше одного разу, можуть не збігатися, а підсумкові значення окремих показників можуть не відповідати арифметичній сумі їх складових.

Визначення поточного рейтингу

Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом **uaBB** характеризується кредитоспроможністю **НИЖЧОЮ НІЖ ДОСТАТНЯ** порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Висока залежність рівня кредитоспроможності від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

Знаки «+» та «-» позначають проміжні категорії (рівні) рейтингу відносно основних категорій (рівнів).

Прогноз «в розвитку» вказує на підвищену ймовірність зміни рейтингу протягом року.

Рейтингова історія

Історія кредитного рейтингу АТ «МІСТО БАНК»

Дата:	09.08.2007	30.12.2008	07.04.2009	01.04.2010	19.10.2010	28.04.2011
Кредитний рейтинг:	uaBBB	uaBBB	uaBBB-	uaBB	uaBB	uaBBB-
Прогноз кредитного рейтингу:	стабільний	негативний	негативний	негативний	стабільний	стабільний
Рейтингова дія:	визначення	підтвердження зі зміною прогнозу	зниження та внесення у Контрольний список	зниження та виведення з Контрольного списку	підтвердження зі зміною прогнозу	підвищення

Дата:	28.04.2012	25.09.2012	22.03.2016	16.08.2016	27.10.2016	16.03.2017
Кредитний рейтинг:	uaBBB-	uaBBB	uaBBB	uaBBB-	uaBBB-	uaBBB-
Прогноз кредитного рейтингу:	стабільний	стабільний	стабільний	негативний	негативний	негативний
Рейтингова дія:	підтвердження	підвищення	підтвердження	зниження та внесення у Контрольний список	підтвердження та виведення з Контрольного списку	підтвердження

Дата:	26.09.2017	26.12.2017	30.03.2018	27.09.2018	26.03.2019
Кредитний рейтинг:	uaBBB-	uaBB	uaBB	uaBB	uaBB
Прогноз кредитного рейтингу:	негативний	стабільний	стабільний	в розвитку	в розвитку
Рейтингова дія:	підтвердження та внесення у Контрольний список	зниження зі зміною прогнозу та виведенням із Контрольного списку	підтвердження	підтвердження зі зміною прогнозу	підтвердження

Рівень кредитного рейтингу АТ «МІСТО БАНК» підтримується:

- збільшенням обсягу статутного капіталу;
- диверсифікацією коштів суб'єктів господарювання за видами економічної діяльності;
- інформаційною відкритістю та прозорістю.

Рівень кредитного рейтингу АТ «МІСТО БАНК» обмежується:

- суттєвим обсягом активних операцій з пов'язаними з банком сторонами;
- чутливістю до валютного та кредитного ризиків, що може негативно вплинути на показники ліквідності та капіталізації;
- концентрацією ресурсної бази за основними кредиторами, що обмежує фінансову гнучкість та підвищує чутливість до ризику ліквідності;
- залежністю від міжбанківських запозичень, що підвищує чутливість до ризику ліквідності;
- залежністю від коштів приватних осіб, що підвищує чутливість до негативної, у т. ч. неперевіреної інформації;
- концентрацією кредитного портфеля корпоративних клієнтів за видами економічної діяльності;
- збільшенням обсягу неробочих активів, що чинить тиск на обсяг операційного доходу;
- складною політичною ситуацією, впливом негативних чинників на фінансовий ринок і невисокою та нестабільною діловою активністю в окремих секторах економіки, що може призвести до погіршення показників діяльності Банку.

Основні фінансові показники

Показник	01.01.15	01.01.16	01.01.17	01.01.18	01.04.18	01.07.18	01.10.18	01.01.19
Активи, млн. грн.	1882,41	2206,59	1798,58	2024,01	1816,93	1595,34	1678,10	1467,00
Кредитно-інвестиційний портфель, скоригований на суму резервів, млн. грн.	1524,96	1808,24	1410,44	1250,26	912,55	595,94	527,60	395,38
Кошти клієнтів, млн. грн.	1238,70	1352,56	1273,02	1291,54	1057,68	749,61	815,26	1020,73
Власний капітал, млн. грн.	337,13	305,31	198,30	317,49	285,76	241,30	162,71	235,14
Доходи, млн. грн.	225,69	188,46	120,34	413,31	41,07	59,69	90,65	112,63
Витрати, млн. грн.	208,82	209,21	439,07	497,17	77,59	140,18	245,08	195,98
Чистий операційний дохід, млн. грн.	87,83	9,36	-23,63	138,34	13,60	-2,16	-30,72	-16,35
Прибуток до сплати податку, млн. грн.	19,13	-27,02	-324,89	-92,65	-36,52	-80,49	-154,43	-85,53
Чистий прибуток, млн. грн.	16,87 ¹	-20,75 ²	-318,73 ³	-83,86 ⁴	-36,52	-80,49	-154,43	-83,35
Доходність активів*, %	0,90	-	-	-	-	-	-	-
Доходність капіталу*, %	5,00	-	-	-	-	-	-	-

¹ фінансовий результат, підтверджений аудиторським висновком за МСФЗ –9 млн. грн.

² фінансовий результат, підтверджений аудиторським висновком за МСФЗ –(16,84 млн. грн.)

³ фінансовий результат, підтверджений аудиторським висновком за МСФЗ –(318,73 млн. грн.)

⁴ фінансовий результат, підтверджений аудиторським висновком за МСФЗ –(83,86 млн. грн.)

*значення на звітну дату

Резюме

АТ «МІСТО БАНК» працює на банківському ринку України з 1993 року. Діяльність Банку ґрунтується на чинному законодавстві та ліцензіях. Місцезнаходження Банку: Україна, 65009, м. Одеса, вул. Фонтанська дорога, 11.

Банк представлено Головним офісом, однією філією та 5 відділеннями, що територіально охоплюють 3 області України й м. Київ. Структурні підрозділи є повноправними представниками Банку в регіонах, провідниками єдиної стратегії розвитку, засобом своєчасного оперативного обслуговування клієнтів, а також додаткового залучення фінансових ресурсів. Банк надає клієнтам сучасні банківські послуги на основі широкого продуктового ряду та стандартизованих процедур.

Істотну участь у статутному капіталі АТ «МІСТО БАНК» мають СП «ЮНІМАКС» (49,9794%) та пан Фурсін Іван Геннадійович (45,8283%). Кінцевим бенефіціаром Банку є громадянин України, пан Фурсін Іван Геннадійович.

Низька ефективність діяльності Банку та суттєвий обсяг відрахувань на формування резервів під активні операції чинили тиск на фінансовий результат та, відповідно, на власні кошти. Програмою капіталізації, затвердженою рішенням Спостережної ради АТ «МІСТО БАНК» та погодженою НБУ, передбачено надання підтримки Банку власниками. Останні нарощували статутний капітал, у т. ч. й за рахунок спрямування коштів, що залучалися на умовах субординованого боргу. Загалом, протягом аналізованого періоду обсяг статутного капіталу було збільшено на 217,12 млн. грн. (до 712,1 млн. грн.). Крім того, менеджментом Банку було вжито низку заходів, що призвело до зменшення обсягу резервів, сформованих на покриття збитків від зменшення корисності активів. За результатами оцінки якості активів та прийнятності забезпечення за кредитними операціями банку, сформованими НБУ⁵ на основі балансу АТ «МІСТО БАНК» на 31 грудня 2017 року, нестача у капіталі Банку становила 202 млн. грн. За результатами вжитих заходів нестачі у капіталі наразі Банк не має. Якість власного капіталу АТ «МІСТО БАНК» задовільна.

Активні операції фондуються власними та клієнтськими коштами, а також коштами банків. Станом на початок поточного року міжбанківські запозичення перевищували 15% зобов'язань. Кошти на ЛОРО рахунках та кредити за операціями РЕПО й під забезпечення нерухомого майна залучалися виключно в національній валюті. Сальдо за міжбанківськими операціями пасивне.

Банк залучав кошти у ВКВ шляхом розміщення ощадних (депозитних) сертифікатів. У IV кварталі минулого року зобов'язання перед кредиторами Банк виконав у повному обсязі.

У клієнтському портфелі, обсяг якого у 2017 році майже не змінився, а в минулому році фактично скоротився на 20%, превалюють кошти приватних осіб (формують понад 56% пасивів та майже учетверо перевищують регулятивний капітал). З

⁵ https://bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=84880327

серпня 2016 року Банк має статус ощадного, що підвищує чутливість Банку до негативної, у т. ч. неперевіреної інформації. За строками користування залученими коштами клієнтський портфель переважно є строковим, за типом валют превалюють кошти у ВКВ.

Якість ресурсної бази АТ «МІСТО БАНК» задовільна. Превалювання клієнтських коштів у ВКВ підвищує чутливість Банку до валютно-курсних коливань. Концентрація зобов'язань за основними контрагентами обмежує фінансову гнучкість установи та підвищує чутливість до ризику ліквідності. Депозитному портфелю притаманна концентрація за основними вкладниками. Натомість, портфель коштів суб'єктів господарювання диверсифікований за видами економічної діяльності.

Основним доходним активом Банку є клієнтський кредитний портфель. У його структурі переважають кредити, надані суб'єктам господарювання, за цільовим використанням – кредити в поточну діяльність. Частка валютних кредитів у кредитному портфелі клієнтів протягом минулого року зросла більше ніж на 7 в. п. і станом на початок поточного року перевищила 45%. При цьому, понад 52% валютної складової (або майже 24% клієнтського кредитного портфеля) формує заборгованість позичальників, що не мають валютних надходжень, що посилює ризик погіршення їх платіжної дисципліни через ризики курсових коливань.

Оскільки Банк кредитує переважно корпоративних клієнтів, характерною рисою є концентрація клієнтського кредитного портфеля за основними позичальниками, що обумовлює залежність Банку від їх фінансового стану та підвищує чутливість до кредитного ризику. В свою чергу, кредитному портфелю корпоративних клієнтів притаманна концентрація за видами економічної діяльності, що підвищує чутливість до ринкового ризику.

Фінансова криза призвела до погіршення платоспроможності окремих позичальників та негативно вплинула на якість активів Банку. Юридична служба Банку на постійній основі проводить роботу щодо примусового стягнення проблемної заборгованості. Кредити окремих позичальників було погашено позичальниками та/або поручителями. Мали місце списання за рахунок резервів, сформованих під безнадійну заборгованість, та переуступка проблемної заборгованості третій особі. Певну суму заборгованості було відшкодовано шляхом реалізації забезпечення та/або прийняття останнього на баланс Банку.

Незважаючи на зазначене, питома вага 10 класу заборгованості юридичних осіб та 5 класу заборгованості фізичних осіб станом на початок поточного року становила 70,79%, що відповідало обсягу проблемної заборгованості за оцінкою Банку.

Частково кредитний ризик нівелюється покриттям клієнтського кредитного портфеля сформованими резервами на покриття збитків від зменшення корисності активів. Рівень резервування клієнтського кредитного портфеля станом на 1 січня поточного року становив 56,27%. Ситуація ускладнюється структурою забезпечення (бланкова заборгованість формує близько 30% портфеля) та вагомим обсягом активних операцій з пов'язаними з Банком особами (перевищує 42% кредитного портфеля клієнтів та/або 20% активів). Разом з тим, слід зауважити, що

станом на 01.01.2019 р. обсяг заборгованості пов'язаних із банком осіб, що включається до розрахунку нормативу максимального розміру кредитного ризику за операціями з пов'язаними с банком особами (Н9), знизився. Також виконано 2-х річний План заходів щодо зниження заборгованості пов'язаних із банком осіб у повному обсязі, норматив максимального розміру кредитного ризику за операціями з пов'язаними с банком особами (Н9) приведено до нормативних вимог, як було передбачено Планом.

Питома вага високоліквідних активів у чистих активах станом на початок поточного року перевищувала 15%. Інвестиції в ОВДП, що забезпечують прийнятний рівень доходності за відсутності кредитних ризиків, формували понад 39% активів з високим рівнем ліквідності та/або близько 6% валюти балансу. Разом з тим, ОВДП виступають забезпеченням частини коштів, залучених на міжбанківському ринку. Кошти на НОСТРО рахунках здебільшого розміщені у вітчизняних банках. Окремо слід зауважити, що один банк-нерезидент перебуває в стадії ліквідації. Обсяг коштів, розміщених на НОСТРО рахунках в останньому, формує менше 3% високоліквідних активів або менше 1% валюти балансу. На покриття ризику за даним активом Банком сформовано резерв у повному обсязі.

Активи та пасиви не збалансовані за строками до погашення належним чином, проте загалом позитивне значення невідповідності строком до 1 року станом на 01.01.2019 р. перевищувало 8%. Ліквідність АТ «МІСТО БАНК» обмежується концентрацією ресурсної бази за основними контрагентами на тлі залежності Банку від міжбанківських запозичень і коштів приватних осіб та чутливості Банку до валютного й кредитного ризиків, а також вагомого обсягу неробочих активів.

Ефективність діяльності в 2017 році була низькою. Значний тиск на чистий операційний дохід від основної діяльності чинила переоцінка валютних своп-контрактів. Незважаючи на суттєвий обсяг доходу від переоцінки об'єктів інвестиційної нерухомості, значний обсяг відрахувань на формування резервів під активні операції (у структурі витрат перевищували 32%) чинив суттєвий тиск на фінансовий результат та, відповідно, на власні кошти Банку.

Неробочі активи станом на початок поточного року перевищили 70% валюти балансу, що було зумовлено як збільшенням питомої ваги проблемної заборгованості у кредитному портфелі клієнтів, так і прийняттям на баланс інвестиційної нерухомості. Окремі об'єкти інвестиційної нерухомості Банк здає в оренду. Разом з тим, грошовий потік, який генерується від оперативного лізингу, незначний – за підсумками 2017 року становив 4,16 млн. грн., за підсумками 2018 року – 7,78 млн. грн. Неробочі активи чинять тиск на обсяг операційного доходу.

Від'ємне значення від переоцінки та операцій з купівлі-продажу валютних своп-контрактів за підсумками 2018 року на тлі збільшення обсягу неробочих активів зумовили від'ємне значення чистого операційного доходу від основної діяльності. Незважаючи на скорочення обсягу резервів, сформованих на покриття збитків від зменшення корисності активів, за підсумками минулого року Банк отримав збиток.

АТ «МІСТО БАНК» дотримувалося економічних нормативів, встановлених НБУ. Разом з тим, доформування резервів під активні операції у III кварталі 2016 року негативно позначилося на капіталізації Банку та призвело до порушення низки нормативів. З метою виправлення ситуації акціонерами та менеджментом Банку вживалися різного роду заходи згідно з Програмою капіталізації на 2016–2018 рр. Наразі Банк порушує норматив максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента (Н7) та коефіцієнт покриття ліквідністю (LCR). Графік щодо входження останнього в нормативне значення з НБУ погоджено, графік щодо входження показника Н7 в нормативне значення протягом 2019 року наразі погоджується з НБУ.

АТ «МІСТО БАНК» притаманні спільні ризики для банківської системи. Разом з тим, уразливість банківської установи до окремих ризиків розцінюється на індивідуальній основі, виходячи із моделі внутрішньої організації, активності Банку на окремих ринках, управління активними та пасивними операціями, а також якості вкладень і стабільності пасивної бази. Наразі Банк має підвищену чутливість до кредитного, валютного, процентного та ринкового ризиків, а також до ризику ліквідності, чутливість до інших індивідуальних ризиків є помірною або низькою.

Стратегічні цілі Банку на 2019-2020 роки: збільшення капіталу та посилення фінансової стійкості банку (нарощення статутного капіталу на 100 млн. грн. у 2020 році), вихід на беззбиткову діяльність та поступове підвищення операційної ефективності з метою реалізації життєздатної бізнес-моделі, забезпечення збалансованого рівня ліквідності та платоспроможності, збереження та поступове нарощення бази корпоративних та приватних клієнтів, кредитування клієнтів, що працюють в реальних секторах економіки (видобувна промисловість, хімічна промисловість, харчова промисловість, транспорт) та оптовій торгівлі, поетапне оновлення технічного обладнання та оптимізація бізнес-процесів, інвестування коштів на розроблення та вдосконалення ІТ-систем, впровадження та удосконалення продуктів та послуг, враховуючи потреби клієнтів та тенденції сучасного банківського ринку, оптимізація регіональної мережі та покращення системи корпоративного управління.

Висновок

За результатами аналізу кредитний рейтинг АТ «МІСТО БАНК» підтверджено на рівні «aaBB» з прогнозом «в розвитку».

Голова рейтингового комітету

М. Б. Проценко

Начальник відділу рейтингів банківських установ

Г. П. Винник

Додатки

Дані балансу АТ «МІСТО БАНК», млн. грн.

Показник	01.01.15	01.01.16	01.01.17	01.01.18	01.04.18	01.07.18	01.10.18	01.01.19
Активи								
Готівкові кошти, банківські метали та залишки в НБУ	97,12	101,42	156,14	75,24	53,58	56,51	54,33	118,91
Казначейські та інші цінні папери (НБУ)	60,84	25,10	19,91	201,14	190,61	188,98	191,53	87,71
Кошти в інших банках	133,91	107,83	75,17	29,70	45,86	66,26	186,13	17,73
Кредити клієнтам	1365,01	1739,55	1449,81	1247,96	952,62	711,46	647,12	545,85
Цінні папери	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Довгострокові вкладення	121,54	123,78	134,26	617,59	719,45	728,88	718,25	725,12
Нараховані доходи	164,64	113,25	230,86	255,53	255,89	186,97	197,98	162,75
Резерви	-107,99	-91,82	-326,21	-463,44	-497,00	-501,96	-531,01	-407,37
Інші активи	47,33	87,47	58,62	60,29	95,93	158,23	213,78	216,30
Разом активів	1882,41	2206,59	1798,58	2024,01	1816,93	1595,34	1678,10	1467,00
Зобов'язання								
Заборгованість перед НБУ	45,85	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Кошти банків	29,65	3,96	21,21	136,73	229,78	355,78	318,80	190,55
Кошти бюджету та позабюджетних фондів	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Кошти суб'єктів господарювання	375,56	512,47	434,69	321,95	305,79	142,12	178,36	197,56
Кошти фізичних осіб	863,14	840,09	838,33	969,59	751,90	607,49	636,89	823,17
Кредити, що отримані від міжнародних та інших фінансових організацій	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Боргові цінні папери	0,00	191,53	139,69	210,50	172,53	157,14	169,79	0,00
Субординований борг	178,18	271,21	107,40	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Нараховані витрати	11,49	17,54	18,65	27,26	29,99	24,99	26,99	11,56
Інші зобов'язання	41,40	64,49	40,30	40,48	41,18	66,53	184,56	9,02
Разом зобов'язань	1545,28	1901,28	1600,27	1706,53	1531,17	1354,05	1515,39	1231,85
Власний капітал								
Сплачений статутний капітал	299,98	299,98	500,10	702,10	712,10	712,10	712,10	712,10
Загальні резерви, емісійні різниці та інші фонди банку	41,97	50,97	50,97	50,97	50,97	50,97	50,97	50,97
Результат минулих років	-85,42	-92,53	-113,28	-432,01	-519,84	-519,84	-519,84	-519,84
Результати переоцінки	63,73	67,64	79,25	80,29	79,05	78,56	73,92	75,27
Фінансовий результат поточного року	16,87	-20,75	-318,73	-83,86	-36,52	-80,49	-154,43	-83,35
Разом власного капіталу	337,13	305,31	198,30	317,49	285,76	241,30	162,71	235,14

Дані звіту про фінансові результати АТ «МІСТО БАНК», млн. грн.

Показник	01.01.15	01.01.16	01.01.17	01.01.18	01.04.18	01.07.18	01.10.18	01.01.19
Доходи								
Процентні доходи	235,66	280,05	256,79	256,84	56,40	96,27	134,06	167,06
Комісійні доходи	16,22	21,55	20,00	14,07	2,61	5,23	7,21	9,08
Результат від торговельних операцій	-41,71	-116,93	-172,84	-103,57	-23,00	-51,74	-62,84	-88,81
Інші операційні доходи	3,66	2,37	2,32	243,40	4,92	9,71	11,26	18,94
Інші доходи	0,49	0,40	0,41	1,85	0,12	0,19	0,91	1,02
Повернення списаних активів	11,37	1,01	13,67	0,73	0,02	0,04	0,04	5,35
Всього доходи	225,69	188,46	120,34	413,31	41,07	59,69	90,65	112,63
Витрати								
Процентні витрати	119,94	151,27	119,66	110,05	24,88	48,40	73,90	111,42
Комісійні витрати	1,70	1,76	1,69	3,20	0,37	0,81	1,12	1,40
Інші операційні витрати	4,36	24,66	8,56	159,15	2,08	12,41	45,38	9,79
Загальні адміністративні витрати	51,88	58,24	71,06	71,68	14,35	29,73	50,03	77,81
Відрахування в резерви	28,68	-20,44	244,27	161,89	35,91	48,83	74,64	-2,25
Податок на прибуток	2,27	-6,27	-6,16	-8,79	0,00	0,00	0,00	-2,18
Всього витрати	208,82	209,21	439,07	497,17	77,59	140,18	245,08	195,98
Фінансовий результат	16,87	-20,75	-318,73	-83,86	-36,52	-80,49	-154,43	-83,35